

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 136

van **PETER VAN ROMPUY**

datum: 5 februari 2018

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Protectionistisch handelsbeleid VS - Gevolgen voor de export naar de VS en Mexico

Ik stel deze vraag in opvolging van schriftelijke vraag nr. 146 van 26 januari 2017 betreffende de impact van het protectionistisch handelsbeleid van Amerikaans president Trump.

1. Hoeveel procent van de Vlaamse export gaat naar de VS? Graag cijfers voor 2016 en 2017 (per jaar), sector en logistiek kanaal. Alsook de absolute waarde van de export naar de VS en procentueel aandeel in het Bruto Regionaal Product. □
2. Hoeveel procent van de Vlaamse export gaat naar Mexico? Graag cijfers voor 2016 en 2017 (per jaar), sector en logistiek kanaal. Alsook de absolute waarde van de export naar Mexico en procentueel aandeel in het Bruto Regionaal Product. □
3. Is er een impact van het protectionistisch handelsbeleid van Amerikaans president Trump op de Vlaamse export richting de VS of Mexico?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 136 van 5 februari 2018

van **PETER VAN ROMPUY**

1. De onderstaande tabellen geven de uitvoer weer naar de Verenigde Staten voor 2016 en 2017. Voor 2017 zijn er enkel cijfers beschikbaar van de periode januari-november. De eerste twee tabellen tonen het percentage per sector. De twee daaropvolgende tabellen geven per sector de waarde weer. De bron voor deze cijfers is telkens het Instituut voor de Nationale Rekeningen (NBB) waarbij de gegevens werden verwerkt door Flanders Investment & Trade (FIT).

Vlaamse uitvoer naar de VS in 2016 per sector, waarde en percentage		
Sector	Waarde in miljoen euro	Aandeel in %
chemische en farmaceutische producten	9 099	51,30%
machines en elektrisch materieel	2 041	11,51%
vervoermaterieel	1 109	6,25%
minerale producten	1 095	6,17%
optica en precisieapparatuur	928	5,23%
parels, edelstenen, diamant	872	4,92%
kunststof en toepassingen	789	4,45%
voedingsproducten en dranken	543	3,06%
onedele metalen	473	2,67%
textielstoffen en textielwaren	205	1,15%
houtpulp, papier, karton en publicaties	124	0,70%
diverse goederen en producten	120	0,68%
plantaardige producten	93	0,52%
kunstvoorwerpen	74	0,42%
bouwmaterialen	67	0,38%
hout, houtskool en houtwaren	53	0,30%
dierlijke producten	30	0,17%
schoeisel, hoofddeksels	9	0,05%
huiden, vellen, leder en toepassingen	9	0,05%
dierlijke en plantaardige vetten en oliën	3	0,02%
wapens en munitie	1	0,00%
Totaal	17 736	100%

Vlaamse uitvoer naar de VS in 2017 per sector, waarde en percentage		
Sector	Waarde in miljoen euro	Aandeel in %
chemische en farmaceutische producten	6 027	42,64%
machines, toestellen en elektrisch materieel	2 022	14,30%
minerale producten	1 015	7,18%
vervoermaterieel	866	6,13%
optica en precisieapparatuur	864	6,11%
parels, edelstenen, edele metalen, diamant	770	5,45%
kunststof en toepassingen	731	5,17%
voedingsproducten en dranken	629	4,45%
onedele metalen	480	3,40%
textielstoffen en textielwaren	194	1,37%
houtpulp, papier, karton en publicaties	143	1,01%
diverse goederen en producten	108	0,76%
plantaardige producten	90	0,64%
bouwmaterialen	60	0,42%
hout, houtskool en houtwaren	54	0,38%
kunstvoorwerpen	41	0,29%
dierlijke producten	20	0,14%
huiden, vellen, leder en toepassingen	8	0,06%
dierlijke en plantaardige vetten en oliën	6	0,04%
schoeisel, hoofddeksels	5	0,04%
wapens en munitie	1	0,01%
goederen niet elders gerangschikt	0	0,00%
Totaal	14 134	100%

Een uitsplitsing van de handelsstromen naar de diverse logistieke transportmodi kan helaas niet gegeven worden. De Nationale Bank (NBB) geeft deze niet vrij.

In verband met de absolute waarde van de export naar de Verenigde Staten en procentueel aandeel in het bruto regionaal product kan ik u meedelen dat het bruto regionaal product (BRP) van Vlaanderen wordt berekend volgens het ESR 2010 concept. Strikt genomen hebben we dus de Vlaamse uitvoer volgens ESR 2010 methode nodig om het effectieve procentuele aandeel in het BRP te berekenen. Enkel op die manier zijn we in staat om de juiste teller op de juiste noemer te plaatsen. Gedetailleerde ESR 2010 uitvoercijfers per land bestaan echter niet op gewestelijk niveau.

Om niettemin een beeld te schetsen van betrokken procentueel aandeel, geven we hieronder een berekening aan de hand van de twee in- en uitvoerconcepten die momenteel wél voorhanden zijn: het nationale concept en het communautaire concept.

Nationaal concept: handelscijfers worden door een puur territoriale bril bekeken. In de cijfers naar nationaal concept worden dan ook enkel die in- en uitvoerbewegingen opgenomen, waarbij residenten (ingezetenen) zijn betrokken én waarbij tijdens de transactie de eigendom over de verhandelde goederen overgaat in Belgische (Vlaamse, Waalse, Brusselse) handen.

Internationale handelsstatistieken, opgemaakt naar communautair concept, tekenen de waarde van die goederen op telkens als ze een landsgrens achter zich laten.

Behalve zuivere export- en importstromen (uit binnenlandse en buitenlandse productie), zijn in die cijfers dan ook heel wat doorvoer- en heruitvoerbewegingen opgenomen.

Statistieken naar communautair concept hebben het onmiskenbare voordeel dat ze zich probleemloos laten vergelijken met het cijfermateriaal vrijgegeven door de overige EU-lidstaten en door internationale handelsorganisaties zoals WTO, UNCTAD, EUROSTAT, OESO...

Uitvoer naar Nationaal Concept

	Vlaamse uitvoer naar de VS (in € miljoen)	BRP Vlaanderen (in € miljoen)	Aandeel % uitvoer in BRP
2016	13 311	247 838	5,37

Uitvoer naar Communautair Concept

	Vlaamse uitvoer naar de VS (in € miljoen)	BRP Vlaanderen (in € miljoen)	Aandeel % uitvoer in BRP
2016	17 736	247 838	7,16

2. Ik gebruik voor Mexico dezelfde tabellen als in mijn antwoord op vraag voor de VS.

Vlaamse uitvoer naar Mexico in 2016 per sector, waarde en percentage		
Sector	Waarde in miljoen euro	Aandeel in %
chemische en farmaceutische producten	366	32,81%
machines, toestellen en elektrisch materieel	253	22,71%
onedele metalen	116	10,38%
minerale producten	102	9,16%
kunststof en toepassingen	88	7,91%
vervoermaterieel	39	3,46%
plantaardige producten	31	2,76%
optica en precisieapparatuur	30	2,67%
voedingsproducten en dranken	29	2,57%
houtpulp, papier, karton en publicaties	24	2,13%
textielstoffen en textielwaren	14	1,23%
diverse goederen en producten	12	1,06%
bouwmaterialen	6	0,50%
huiden, vellen, leder en toepassingen	2	0,19%
dierlijke producten	2	0,19%
hout, houtskool en houtwaren	2	0,14%
parels, edelstenen, edele metalen, diamant	1	0,07%
schoeisel, hoofddeksels	0	0,03%

dierlijke en plantaardige vetten en oliën	0	0,02%
kunstvoorwerpen	0	0,02%
wapens en munitie	0	0,00%
Totaal	1 114	100%

Vlaamse uitvoer naar Mexico in 2017 per sector, waarde en percentage		
Sector	Waarde	Aandeel in %
chemische en farmaceutische producten	318	31,45%
machines, toestellen en elektrisch materieel	221	21,90%
onedele metalen	108	10,66%
kunststof en toepassingen	99	9,82%
minerale producten	71	6,98%
vervoermaterieel	38	3,74%
houtpulp, papier, karton en publicaties	37	3,70%
optica en precisieapparatuur	29	2,90%
voedingsproducten en dranken	29	2,90%
diverse goederen en producten	17	1,69%
plantaardige producten	15	1,44%
textielstoffen en textielwaren	13	1,33%
bouwmaterialen	5	0,52%
dierlijke producten	3	0,31%
huiden, vellen, leder en toepassingen	3	0,27%
hout, houtskool en houtwaren	2	0,21%
parels, edelstenen, edele metalen, diamant	1	0,10%
goederen niet elders gerangschikt	0	0,02%
schoeisel, hoofddeksels	0	0,02%
dierlijke en plantaardige vetten en oliën	0	0,02%
kunstvoorwerpen	0	0,01%
wapens en munitie	0	0,00%
Totaal	1 011	100%

Net als voor de Verenigde Staten kan ook voor Mexico een uitsplitsing van de handelsstromen naar de diverse logistieke transportmodi niet gegeven worden. Voor de absolute waarde van de export naar Mexico en het procentueel aandeel in het bruto regionaal product is er hetzelfde verhaal. Gedetailleerde ESR 2010 uitvoercijfers per land bestaan niet op gewestelijk niveau.

Ook hier geef ik hieronder een berekening aan de hand van de twee in- en uitvoerconcepten die momenteel wél voorhanden zijn: het nationale concept en het communautaire concept.

Uitvoer naar Nationaal Concept

	Vlaamse uitvoer naar MEXICO (in € miljoen)	BRP Vlaanderen (in € miljoen)	Aandeel % uitvoer in BRP
2016	756	247 838	0,31

Uitvoer naar Communautair Concept

	Vlaamse uitvoer naar MEXICO (in € miljoen)	BRP Vlaanderen (in € miljoen)	Aandeel % uitvoer in BRP
2016	1 114	247 838	0,45

3. Voor de VS noch voor Mexico kan een significant en aanwijsbaar verband gelegd worden tussen de effectief opgetekende exportresultaten en de (eventuele) protectionistische maatregelen die het Amerikaanse handelsministerie heeft aangekondigd.

We zien in 2016 een terugval van de Vlaamse afzet in Verenigde Staten met twee procent tot een jaaruitvoer van € 17,74 miljard. In de ranglijst met exportmarkten voor Vlaanderen nam de VS de vijfde positie in, met een aandeel van 5,87% in de Vlaamse totaaluitvoer.

Op 20 januari 2017 werd Donald Trump president van de VS. In 2017 (in de periode tot en met november) exporteerde Vlaanderen voor € 14,13 miljard naar Verenigde Staten. Dat was 12,8% (of € 2,1 miljard) minder dan in 2016.

Tussentijds kwam Verenigde Staten daarmee terecht op de 6de plaats in de ranglijst van exportmarkten, met een aandeel van 4,84% in de Vlaamse jaaruitvoer.

Gedetailleerde analyse van de Vlaamse in- en uitvoercijfers met de VS leert ons dat het verlies bij de uitvoer tijdens de eerste elf maanden van 2017 volledig aan de chemische/farmaceutische sector is toe te wijzen. Het gaat om een verlies van € 2,2 miljard. Deze sector is traditioneel goed voor 40 à 50% van de totale Vlaamse export (én import) naar de VS. Tijdens de eerste elf maanden van 2017 waren de 'organische chemische producten' verantwoordelijk voor bijna 69% van de totale exportterugval en de 'farmaceutische producten' op hun beurt voor 31%.

In 2016 bedroeg de Vlaamse jaaruitvoer naar Mexico € 1,11 miljard. Dat was 10,35% hoger dan in 2015. In de ranglijst van exportmarkten voor Vlaanderen leverde dat uitvoerbedrag Mexico de 39ste plaats op, met een aandeel van 0,37% in de totale Vlaamse jaaruitvoer.

In 2017 - eveneens tot en met november - exporteerde Vlaanderen voor € 1,01 miljard naar Mexico. Dat was 1,12% (of € 11 miljoen) minder dan in 2016 tot en met november. Tussentijds kwam Mexico daarmee terecht op de 40ste plaats in de ranglijst van exportmarkten, met een aandeel van 0,35% in de Vlaamse jaaruitvoer tot en met november van 2017.

Bij de verschillende uitvoersectoren zijn we stijgers en dalers. De meest opmerkelijke daler was de sector van de 'minerale brandstoffen' (of - € 31 miljoen).